

Svar på skriftligt spørgsmål om tidsfristen for uophävande av faderskap vid beredningen av föräldraskapslagen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 114/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Sari Multala /saml m.fl:

Beaktar ministeriet i sin lagberedning även det behov av översyn som uppdagats i faderskapslagens tillämpningspraxis avseende faderskapslagens definition om tidsfristen för upphävande av faderskap?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Om fastställande och upphävande av faderskap bestäms i faderskapslagen (11/2015). Lagens sjunde kapitel innehåller bestämmelser om upphävande av faderskap. Enligt lagens 44 § 1 mom. ska de parter som har rätt att väcka talan om upphävande av faderskap, väcka talan inom två år från barnets födelse, om faderskapet grundar sig på en faderskapspresumtion utifrån äktenskap. Om faderskapet baserar sig på erkännande av faderskap, ska talan väckas inom två år efter att faderskapet har fastställts.

Talan kan prövas även om den har väckts efter fristens utgång, om käranden har haft laga förfall eller anför något annat synnerligen vägande skäl till att talan inte har väckts tidigare. Talan ska dock lämnas utan prövning, om talan inte väcks omedelbart när det inte längre finns något skäl att avstå från att väcka talan.

Tidsfristerna för att väcka talan om upphävande av faderskap har ansetts motiverade, eftersom tvister gällande föräldraskap bör för barnets bästa rättas till så snart som möjligt efter barnets födelse. Tidsfristen för att väcka talan om upphävande av faderskap är dessutom flexibel och lämnar en möjlighet att väcka talan även efter tidsfristen, om till exempel mannen först efter tidsfristen får kännedom om omständigheter som utgör grund att tvivla på sitt faderskap. När orsak till tvivel av faderskapet har uppstått, har det för barnets bästa ansetts motiverat att mannen har en skyldighet att agera snabbt. Ur barnets perspektiv är förändringen i faderskapsförhållanden i allmänhet mer dramatisk och skadlig ju mer etablerat faderskapsförhållandet är. Praxis har å andra sidan visat att tvivel på föräldraskapet kan komma som en chock och att tillräckligt med tid ska reserveras för att hantera situationen.

Som justitieminister har jag tidigare tagit ställning till rubrikärendet i två skriftliga frågor, SS 112/2020 rd och SS 364/2020 rd.

Vid justitieministeriet pågår för närvarande en lagberedning i vilken moderskaps- och faderskapslagarna enligt regeringsprogrammet för Sanna Marins regering slås ihop till en föräldraskapslag. Målet är att i samband med detta arbete att bedöma och vid behov även genomföra vissa bråds-kande justeringar som framkommit i praxis för tillämpningen av lagarna. Bestämmelsen om fristen som gäller upphävande av faderskap är en av frågorna som bedöms i lagberedningsarbetet. Utgångspunkten är att tidsfrister inte bör leda till oskäligen situationer. Av denna anledning föreslås det att käranden ska ha mer tid än för närvarande, för att bedöma om käranden väcker talan om ogiltigförklaring, på grund av vägande skäl som framkommit efter det att den sedvanliga två-åriga tidsfristen löpt ut. Enligt propositionsutkastet har käranden ett år på sig att besluta om väckande av talan efter det att orsaken till väckande av talan har framkommit. Dessutom föreslås det att kravet, om att orsaken ska vara vägande, ska sänkas något.

Propositionsutkastet har skickats på remissrunda 24.3.2021. Beredningen av propositionen fortsätter med beaktande av remissvaren och avsikten är att lämna propositionen till riksdagen för behandling under hösten 2021.

Helsingfors 26.3.2021

Justitieminister Anna-Maja Henriksson